

Zij konden nergens heen en hier werden zij ontvanger.

Zelfs eischte Johannes van hen niet dat ze hun ambt zouden neerleggen, maar wel dat ze zich zouden bekeeren en van alle onrecht onthouden. Eenigen van hen werden dan ook door hem gedoopt.

Zoo verbreidde zich het woord van Johannes over de handelswegen van Palestina.

Mattheus, een der tollenaars, werd als discipel geroepen.

En Jezus ontving ook tollenaars.

Er kwam dus blijkbaar een godsdienstige beweging, een opwekking onder hen.

In dat licht zien wij het gaan van dezen tollenaar naar den tempel om te bidden.

De H. Schrift gunt ons een blik in zijn hart. Hij heeft den drempel van het heilighdom overschreden, maar verder durft hij nauwelijks gaan.

De Farizeër stelde zich in gevoel van eigenwaarde op de plaats, waar hij meende rechtens te verkeeren, de tollenaar stond er ja, maar op den achtergrond.

Ook durfde hij zijn oogen niet opslaan naar den hemel.

Want het stormde, onstuimig angstig, in zijn ziel.

Een Israëliet, die tollenaar geworden is, dat is een tragedie.

Een besneden, die afvallig was geworden, den Sabbat niet meer hield, van den tempel was vervreemd, zich aan de heidenen verhuurd had en met hen in bond nu zijn eigen natie knevelde, dat was meer dan landverraad, dat was verkoopen van zijn eerstgeboorterecht en verliezen van zijn adeldom.

Dat was geweest een wegwerpen en vertreden in het alijk van zijn eere en glorie als zoon van Abraham en als kind van God.

Maar, er was onrust over zijn ziel gekomen.

Hij had er lang over heen gewerkt doch nu kon het niet langer.

Hij had geen vrede meer.

Met zijn collega's kon hij er niet over spreken, die zouden hem allicht uitlachen.

In de Synagoge mocht hij niet komen.

En bij de Rabbi's?

Er was geen denken aan, dat zij hem te woord zouden staan.

Daarom, naar den ouden tempel om daar God te vinden.

En als hij er binnentreedt, dan ontmoeten hem oude herinneringen.

Jeugdherinneringen, die hem tot beschaamdheid brengen.

Hij balt de vuist, slaat zich op de borst en: o God! wees mij zondaar genadig! zijn de weinige woorden, die hij uitspreekt.

Augustinus zegt: Wie zich op de borst slaat erkent, dat daar, in dien boezem, in dat hart de bron van het kwaad schuilt. En hij zoekt daar het verborgen kwaad te treffen en te straffen.

Slaan op de borst is dus een teken van zelf-aanklacht en berouw.

De tollenaar staat voor God.

Dat nagelt hem aan de plaats.

Dat breekt hem en doet hem vluchten tot God.

En niet, als de Farizeër, bijzichzelf, maar huide en bewogen roept hij 't uit: o God! wees mij zondaar genadig.

Een kort gebed. Veel korter dan dat van den Farizeër. Maar juist daarom waar, echt.

Een gebed, dat Gode aangenaam was.

Deze tollenaar voelde zijn nood en kende zijn ellendigheid.

Hij riep uit de diepte. En zijn roepen was alleen om erbarmen.

Hier glansde goddelijke genade.

De tollenaar bad een waar gebed.

J. G. KUNST.

KERKELIJK LEVEN.

Mag met een verbeterde bijbelvertaling langer gedraaid?

II.

Als uitgangspunt voor de bespreking van deze urgente kwestie is het rapport, dat in deze materie op de Synode van 1917 werd uitgebracht en de konklusies, welke daar worden aangenomen. De Synode achtte een herziening van de Statenvertaling niet beslist noodzakelijk.

Wij meenen goed te doen het Rapport nu ook te laten spreken over de wenschelijkheid van de herziening der bijbelvertaling.

Wij leven tegenwoordig heel snel en wat het Rapport daaromtrent meldde zal het meerendeel onzer lezers wel niet meer helder voor den geest staan, zoo het al niet geheel uit de herinnering werd uitgewischt.

Voor een zuivere behandeling van deze zaak meenen wij dan ook dit artikel nog aan het Rapport te moeten wijden.

Omtrent de vraag naar de wenschelijkheid bevat het het volgende:

1. Deze vraag onderscheidt zich van de eerste in tweeërlei opzicht.

Vooreerst handelt ze niet maar van eene abstrakte

noodzakelijkheid of wenschelijkheid, doch gaat ze over tot de praktijk.

In de tweede plaats wordt ook deze praktische kwestie hier niet in heel haar omvang aan de orde gesteld, maar slechts gevraagd, of het wenschelijk is, dat deze Synode daartoe het initiatief neme.

2. In de laatste vraag ligt behalve de praktische ook eene principiële kwestie opgesloten, die hier vóór alle dingen met een enkel woord moet worden besproken, nl. deze, of de herziening der Bijbelvertaling eene zaak is, ten aanzien waarvan de geïnstitueerde kerk eene roeping heeft te vervullen.

Deze vraag kan slechts bevestigend beantwoord worden.

Aan de kerk des Heeren als instituut is toebetrouwd de bediening des Goddelijken Woords, en deze bediening kan niet op de rechte wijze worden uitgeoefend, tenzij zoowel de dienaren des Woords als de gemeente beschikken over eene vertaling der Heilige Schrift in de volkstaal. Hieruit behoeft nog niet te volgen, dat de kerk altijd geroepen is, de overzetting der Schrift of ook de herziening eener verouderde vertaling zelve ter hand te nemen, maar wel vloeit hieruit voort, dat zij in dezen eene gewichtige roeping heeft. Zij heeft zorg te dragen, dat er eene vertaling zij, die ze aan hare dienaren, aan de gemeente in het algemeen, en aan allen, wien ze het Woord der waarheid verkondigt, met genoegzame vrijmoedigheid in handen kan geven; ze heeft bij het bestaan van meer dan eene vertaling te beslissen, welke van deze ze bij hare publieke diensten zal gebruiken en voor het persoonlijk en huiselijk gebruik zal aanbevelen.

Voor de kwestie der herziening volgt hieruit aanstands, dat de kerk zich rekenschap heeft te geven, of de door haar gebruikte en aanbevolen vertaling nog voldoet aan de eischen, die haar zijn te stellen. Blijkt het hierbij, dat dit niet het geval is, dan mag de Kerk niet lijdelijk toezien, maar heeft ze er op bedacht te zijn, om in den aldus ontstane noodtoestand voorziening te brengen. Ze kan hiertoe gebruik maken van eene herziening, die eventueel door particulier initiatief is tot stand gekomen; ze kan ook particulieren tot dezen arbeid opwekken en aanmoedigen; maar ze kan ook zelve het initiatief daartoe nemen; en ze zou daartoe bepaald geroepen worden, wanneer herziening beslist noodzakelijk was geworden, en er geen uitzicht bestond dat deze arbeid binnen afzienbaren tijd, door particulier initiatief op bevredigende wijze zou worden volbracht.

Daar we nu boven tot de slotsom kwamen, dat er in het huidige geval meer van wenschelijkheid dan van besliste noodzakelijkheid eener herziening valt te spreken, schijnt er hier dus van eene besliste roeping der Synode om tot eene herziening het initiatief te nemen, niet wel sprake te kunnen zijn. Veel eer komen we nu te staan voor de praktische kwestie, of het gewenscht is, dat de Synode daartoe overga, eene wenschelijkheid, waarover dan het best valt te oordeelen, door naast de voordeelen die zulk eene onderneming biedt, te stellen de bezwaren die niet slechts aan eene herziening in het algemeen, maar inzonderheid ook aan eene herziening vanwege de Synode onzer Kerken zijn verbonden.

Zien wij thans de aldus gestelde vraag nader onder de oogen. Het zal de beste weg zijn, hierbij onderscheidenlijk te handelen van de drie soorten van herziening, zooals die boven zijn aangegeven.

a. Radicale herziening.

1. Daar deze het meest ingrijpend is, ligt het voor de hand, dat over het algemeen de moeilijkheden hierbij het volledigst ter sprake komen. Bij de twee andere soorten van herziening kan straks de behandeling bekort worden door verwijzing naar een vergelijking met het hier gezegde.

Dat er tegen radicale herziening, speciaal gedacht als tot stand komend door het initiatief onzer Kerken, gewichtige bezwaren bestaan, is voor een ieder duidelijk. Een drietal mogen hier als de belangrijkste zijn genoemd.

2. Het eerste bezwaar, niet ontleend aan bijzondere omstandigheden waaronder wij leven, maar aan de verandering van Bijbelvertaling als zodanig verbonden, is de betrekkelijke breuk met het verleden, die in elke verandering ligt opgesloten. De Statenvertaling heeft eene geschiedenis van eeuwen achter zich. Er ligt eene bijzondere bekoring in de gedachte, dat wij onzen eenigen troost in leven en in sterven nog putten uit dien ouden Statenbijbel, die voor vele geslachten zooveel zegen heeft verspreid. Maar bovendien is haar invloed op allerlei wijze diep ingedrongen in ons godsdienstig en kerkelijk leven. Wij vinden haar in onze belijdenisschriften, liturgie en Psalmberijming; ze ligt ten grondslag aan onze theologische en stichtelijke literatuur; ze beheerscht een goed deel van onze religieuze en theologische terminologie.

Tengevolge van dit alles zou eene radicale herziening, zoodra ze tot stand was gekomen en in den kring onzer Kerken algemeen was ingevoerd, ons voor tal van moeilijkheden plaatsen. Eene hiervan zij nog met name vermeld. Ook buiten de gemeenschap van de Gereformeerde Kerken wordt de Statenvertaling nog veelvuldig gebruikt; en in dit feit, dat het gebruik dezer vertaling ons met breede kringen van het Nederlandsche volk gemeen is, ligt zeker een voordeel opgesloten, dat niet gering mag worden geacht.

Daar er nu geen genoegzame grond is, om te verwachten, dat eene herziene vertaling, uitgegaan van onze Synode, ook in de genoemde kringen zou worden aangenomen, zou men zich op het missen van het hier aangeduide voorbeeld moeten voorbereiden.

Natuurlijk kan men oordeelen, dat ter wille der te wachten winst deze moeilijkheden getrotseerd moeten

worden; maar in geen geval mag men nalaten, het hier genoemde bezwaar ernstig onder de oogen te zien.

3. Een tweede bezwaar is gelegen in de omstandigheid, dat het twijfelachtig is, of wij kunnen beschikken over een genoegzaam aantal mannen, toegerust met de kennis en de gaven, tot zulk een arbeid noodig.

Dit springt te meer in het oog, wanneer men zich eenigszins rekenschap geeft van het feit, dat zulk eene herziene vertaling, zoo ze er rechtmatige aanspraak op zal kunnen maken de thans gebruikte te vervangen, aan hooge eischen zal moeten voldoen.

Dit geldt allereerst voor haar wetenschappelijk karakter. Het voldoen aan de eischen in dit opzicht te stellen is daarom zoo moeilijk, omdat de wetenschappelijke bestudeering der Heilige Schrift zich in den nieuweren tijd bijna uitsluitend in critische richting heeft ontwikkeld; en er hiertegenover van eene Schriftstudie, die eenzijdig ten volle op de hoogte van den tegenwoordigen tijd staat, en anderzijds met beslistheid de Gereformeerde belijdenis aangaande de Heilige Schrift handhaaft, nog niet veel meer dan de beginselen aanwezig zijn. Nu bestaat er bij het vertalen ongetwijfeld een vrij breed terrein, waar het beginsel niet rechtstreeks van invloed is, maar anderzijds moet hier, gelijk reeds werd opgemerkt, de invloed van het theologisch uitgangspunt als een belangrijke factor worden beschouwd.

Maar ook met betrekking tot stijl en woordkeus zouden aan eene radicale herziening zeer hooge eischen te stellen zijn. Hoewel de Statenvertaling ook in dit opzicht ontegenzeggelijk niet zonder gebreken is, heeft haar taal door haar gewijd karakter, haar plechtigen eenvoud, haar menigmaal dichterlijke schoonheid veel uitsprekend, dat niet gemakkelijk te evenaren, en zoet moeilijk te overtreffen is. Het is merkwaardig, dat er zelfs van moderne zijde nog in den laatsten tijd meerdere stemmen opgingen, die hare deugden in dit opzicht roemden tegenover de moderne Leidsche vertaling. Daar nu voor elke poging tot wijziging en verbetering de eischen klimmen, naarmate het oude, dat men wijzigt en ten deele vervangt, voortreffelijker is, is het duidelijk, dat eene radicale herziening der Statenvertaling ook in dit opzicht eene niet licht te achten onderneming is.

Voor al in verband met dit moeilijk karakter der te volbrengen taak rijst de vraag, of wij thans beschikken over een genoegzaam aantal mannen, die en als geleerden en als taalvirtuozen hiervoor de noodige kennis en gaven bezitten. Zelfs indien wij konden bogen op een niet zoo gering aantal geleerden, die zich aan de Schriftstudie wijdden, zou dit nog geen bewijs zijn, dat onder dezen de mannen waren, die eene radicaal herziene vertaling aan het volk konden bieden, inderdaad waardig om de oude Statenvertaling te vervangen. Maar zoo staat het geval in werkelijkheid niet. In den kring onzer Gereformeerde Kerken althans bezitten we onder de hoogleeraren en predikanten slechts enkele mannen, die zich bijzonder aan deze studiën wijden; terwijl de keuze uit dezen allicht nog weer beperkt zou worden door het feit, dat de tot dezen arbeid geroepen zich een aantal jaren hieraan geheel zouden moeten geven.

4. Hierbij komen nu in de derde plaats nog de groote moeilijkheden, die er aan de invoering van zulk eene radicaal herziene vertaling zouden zijn verbonden. De toestand is zooveel anders dan in de 17e eeuw, toen de overheid (welker geldelijke steun ook voor het totstandkomen der vertaling een factor van betekenis was) door haar gezag de invoering krachtig bevorderde. Bovendien was er toen geene vertaling, die zooals thans de Statenvertaling op eene geschiedenis van eeuwen kon bogen. Bij dit alles komt nog, dat wanneer eene radicale herziening door de Gereformeerde Kerken in Nederland (of op zijn best door de hier en in het buitenland aanwezige kerken of groepen van Gereformeerde confessie) tot stand kwam, deze den steun zou missen, die eene algemeene erkenning, ook buiten den genoemden kring, haar zou kunnen geven.

5. Op grond van dit alles achten wij het niet gewenacht, dat de Synode maatregelen neme, om tot eene radicale herziening te komen.

b. Beperkte herziening.

1. In ons eerste deel hebben we opgemerkt, dat er bij de verbeteringen, die in de Statenvertaling zouden zijn aan te brengen, valt te onderscheiden tusschen sommige, die wel, en andere, die niet van overwegend belang zijn voor het verstaan van den zin der Schrift. Op deze onderscheiding berust de idee der „beperkte herziening“, die slechts datgene wil wijzigen, wat geacht wordt, tot ernstige misvatting van den zin der Schrift aanleiding te geven.

Hier is allereerst van veel belang de vraag, aan welke wijze van herziening, deze of de pas besprokene, in het algemeen, afgezien van bijzondere omstandigheden, de voorkeur is te geven. Zonder hierop in den breedte in te gaan, merken wij het volgende op.

Voor radicale herziening pleit, dat ze het meest consequent is, dat men kan trachten zooveel mogelijk de beste vertaling te geven, dat men niet komt te staan voor de zeker niet altijd gemakkelijk te beantwoorden vraag, waar precies de grens ligt tusschen zulke onjuistheden of onduidelijkheden, die wel, en andere, die niet tot een belangrijk misverstand aanleiding geven.

Daartegenover heeft beperkte herziening het voordeel, dat zij zich zoo nauw mogelijk bij het bestaande aansluit en er naar streeft, hierin niet meer verandering aan te brengen dan voor de praktijk strikt noodzakelijk is; zeker eene belangrijke aanbeveling voor een werk, dat met een zoo door en door praktisch doel wordt ondernomen.

Uit het een de eerstgenoemde kunnen zijn; herwaren bij van hebben.

Het laatste nagaan, in op beperkte

2. Het eindelijk reeds zou hier veel in het oog, 2 ger reeds va waar de teg stand aanle bekende Schi vloed der terminolog en enz. no

3. Ook de ten zou hier radicale herze arbeid onget die voor een bijzonderheden worden.

Toch mag perkte herzie geene gemakke die zich een wel niet van gingen welke den zijn en e slechts verkra luel, gepaard weten te doer het belangrijk scheiden. Ool nemen, tenzij schappelijke daarom blijft ook tegen het de Synode v

4. De bezwa hier aanmerk

Vooreerst 2 wijzigingen d veel gemakke

Bovendien de gemeente ling geleidelij zou dit bv. ke loopen maas lekt geene d de ontwikkel gebracht, terw in toegev moet dan het wijze van voc loomen van de in de plaats stonden aan d der Statenver weg kunnen l waarin de w

5. Op groo Synode zijn a het initiatief t

toe niet willen minder groot, zoelang de is

onder ons no schijnt het on in zoo hooge nemen.

c. Herz Beperkt me

brengen van e onzer Nederla spraakgebruik

leel zaak der mede zoowel d merklijk klein

Het eerste, eker als groo in den engste

nu zijn de bre die ons zou sc aan de ongew

ter de moeilij toegeruste mar aan de invoer

Intusschen v dat toch ook b de moeilijkhe den zijn.

Hierbij kom argument, dat, in nog sterker deelen eene b

Van al de b uiteenzetting d eene enkele cu lemd zijn aan taal heeft doo onkennen, dat verriht, maar aldus slechts e onderwerpen. ten bij het per

¹⁾ In het vorige nummer stond abusief bijbel, verklaring in plaats van bijbel, vertaling.